

BCN BULEVAR

VICENÇ ALTAIO

Pere Formiguera fotografia sistemàticament cada mes vint-i-nou persones, durant deu anys seguits.

DANI SANCHEZ

L'art de fer tancar els ulls

Contra la rutina, freturós per conèixer a través del més excepcional de la conducta humana, he acceptat la invitació del fotògraf **Pere Formiguera**, que m'ha telefonat per fer-me un retrat amb els ulls clucs. Conec bé les rareses de la seva pràctica, estudis de l'art de la instantània i meticolós en el procés constructiu dels seus projectes amb imatges. Cèlebre va ser, i va voltar per prestigiosos museus i galeries d'arreu del món, a rel de la ficció científica de bellesa inèdita que amb el llavors soci seu, el fotògraf desviat **Juan Fontcuberta**, van fer colar en exquisits espais públics predisposats al qüestionament de la realitat. Erem en plena deconstrucció dels dispositius gnoseològics dels mitjans, en la dita mort de les ideologies i en ple totalitarisme de la informació global. Unes fotografies construïdes descobrien l'existència d'una fauna secreta, fruit de les recerques d'un fals Dr. Peter Ameisenhaufen. La presència d'enigmes mífics i biològics, demostrats per la fotografia, i la forma expositiva a la manera de les teories racionals i empíriques de la ciència avalaven la poètica del fantàstic, com la religió ho féu amb les dots sobrenaturals dels déus o la bibliofília amb els monstres.

En aquest fotògraf savi de poble, més amant al reconeixement d'un saber popular, folklòric i rondallístic en perill d'extinció, que al reconeixement

*«L'art pur de la fotografia
replica els creadors d'imatges
híbrides que, com els
futuristes postmoderns, maten
el misteri per la tècnica»*

morfològic de les mutacions de les espècies dissenyades en la revolta científica i tècnica, la fletxa del real no deriva d'un imaginari possible de combinatòries no-naturals. Al contrari, el seu art malintencionadament pur replica els creadors d'imatges híbrides que, com els futuristes postmoderns, maten el misteri en pro de la tècnica. Amb sarcasme cruel, disfressat sota la tendresa humana, l'encuriósit tot-hora pels límits Pere Formiguera és un explorador de les fronteres universals que delimiten la raó, no pas la ficció, la veritat, no pas el fals, la llibertat, no pas la moral natural.

Posant ben aviat el cos humà com a centre de les seves exploracions, realitzà un vocabulari corporal

amb fragments feliços de vint-i-set nens i nenes, conjunt de retrats tocats per la gràcia infantil que il·lustren, amb major evidència que el llenguatge verbal, l'adquisició d'una realitat descriptiva, per a ell sensible. Els retrats van ser aplegats en *Es diu cos*, un dels llibres més majestuosos i bells de la història de la fotografia. Tanmateix, el Formiguera mai no ha abandonat les possibilitats de crear ficció a partir de la poètica del realisme, i ara treballa en uns contes muts per a nens intel·ligents, unes seqüències narratives d'inesperada sorpresa lírica i humorística.

Mentre em mostrava unes fotografies de refugis antiaeris de la guerra civil, m'ha dit que era arribat el moment de fer la posa entre els paraigües de llum. M'he tret la camisa florejada. M'ha demanat quina música volia sentir mentre ell feinejava, movent el trípode, enquadrant i disparant. Li he respost que m'abelleix tot el que veig, o el minimalisme sistemàtic o el flamenc amb ànima. Llavors he tancat els ulls. Quan hem acabat, he supervisat l'arxiu de negatius de *Tal com som*. Al llarg de deu anys, va fotografiant vint-i-nou persones de nens a vells. Per la fotografia Formiguera veu el que hi ha darrera els ulls clucs i, d'altra, deixa que corrin les seqüències de la vida que ella atura en una suspensió de percepció. ■